

CRNA GORA
Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog
razvoja

DIREKCIJA ZA KOORDINACIJU I ODNOSI SA JAVNOŠĆU

UPRAVLJAČKO TIJELO

Verzija: 1.0

Strana 1 of 11

ZAPISNIK SA SASTANKA IPARD II ODBORA ZA NADGLEĐANJE

Sastanak broj 5

Zapisnik sa V sastanka IPARD II odbora za nadgledanje

22. novembar 2019. godine/ **Hotel Verde Complex, Donja Gorica bb, 81 000 Podgorica**

I. Lista učesnika (u prilogu Zapisnika):

Sastanku su prisustvovali članovi IPARD II Odbora za nadgledanje, kao i predstavnici Evropske komisije i Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori (sastanku nijesu prisustvovali predstavnici Privredne komore Crne Gore, NVO Ekološki pokret „Ozon“, Fakultet za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju, Zajednice opština Crne Gore, Udruženja maslinara Bar i NVO Centar za razvoj Agrara).

Rezultat:

Kvorum je ispunjen, te je sastanak mogao da bude održan i odluke usvojene (19 članova ili njihovih zamjenika sa pravom glasa je bilo prisutno na sastanku, od ukupno 25 članova sa pravom glasa).

Prilog: Pored kratkog spiska učesnika navedenih u Zapisniku, potrebno je dostaviti u aneksu kompletnu listu učesnika podijeljenu na:

1. Članovi sa pravom glasa (zaključno sa rednim brojem 25)
2. Članovi bez prava glasa (od 26 do 30.)
3. Predstavnici Evropske komisije sa savjetodavnom ulogom (od 32. do 34.)
4. Posmatrači (30. i 31.)

II. Agenda

CRNA GORA
Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog
razvoja

UPRAVLJAČKO TIJELO

DIREKCIJA ZA KOORDINACIJU I ODNOSI SA JAVNOŠĆU

Verzija: 1.0

Strana 2 of 11

Redni broj	Predviđeno vrijeme	Sadržaj	Informativno /Potrebna saglasnost/Potrebno odobrenje /Potrebno mišljenje članova IPARD II odbora	Odgovornost
1.	10:00-10:10	Otvaranje sastanka; Usvajanje Agende i ček lista članova/predstavnik (prilog Agende)	Potrebno odobrenje	Đuro Žugić, državni sekretar Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, Predsjedavajući
2.	10:10-10:15	Kratki uvod od strane Evropske komisije (DG AGRI)	Informativno	Liam Breslin, šef pretpristupne jedinice Generalnog direktorata za poljoprivredu i ruralni razvoj/Evropska komisija
3.	10:15-10:20	Usvajanje Zapisnika sa prethodnog sastanka IPARD II odbora za nadgledanje (prilog Agende) i izvještaj o praćenju odluka donešenih na prethodnom sastanku IPARD II odbora za nadgledanje	Potrebno odobrenje	Đuro Žugić, državni sekretar Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, Predsjedavajući
4.	10:20-10:30	Status implementacije IPARD II programa	Informativno	Darko Konjević, generalni direktor Direktorata za ruralni razvoj

CRNA GORA
Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog
razvoja

UPRAVLJAČKO TIJELO

DIREKCIJA ZA KOORDINACIJU I ODNOS SA JAVNOŠĆU

Verzija: 1.0

Strana 3 of 11

5.

10:30-
10:45

Prezentacija stanja sprovođenja Prvog
IPARD javnog poziva za Mjeru 1
(uopštene informacije o
implementaciju na osnovu monitoring
tablica i rezultata poziva; izvještaj o
odobrenim/odbijenim projektima)

Informativno

Blagota Radulović, generalni direktor
Direktorata za plaćanja

Redni
broj

Predviđeno
vrijeme

Sadržaj

Informativno /Potrebna
saglasnost/Potrebno odobrenje
/Potrebno mišljenje članova
IPARD II odbora

Odgovornost

6.

10:45-
11:00

Prezentacija stanja sprovođenja
PRVOG I DRUGOG IPARD javnog
poziva za Mjeru 3 (uopštene
informacije o implementaciju na
osnovu monitoring tablica i rezultata
poziva; izvještaj o
odobrenim/odbijenim projektima)

Informativno

Blagota Radulović, generalni direktor
Direktorata za plaćanja

7.

11:00-
11:30

Kafe pauza

CRNA GORA
Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog
razvoja

UPRAVLJAČKO TIJELO

DIREKCIJA ZA KOORDINACIJU I ODNOS E SA JAVNOŠĆU

Verzija: 1.0

Strana 4 of 11

8.

11:30-
11:45

Informacija o komunikacionim
aktivnostima povezanim sa Planom
vidljivosti i komunikacionih aktivnosti
za IPARD II program za period od
prethodnog sastanka (6. februar 2019.
godine)

Usvajanje *Godišnje liste aktivnosti
2020.* - Plan vidljivosti i
komunikacionih aktivnosti za IPARD II
program

Potrebno odobrenje

Ana Čabarkapa, savjetnica za
koordinaciju i odnose sa javnošću
ruralnog razvoja

Redni
broj

Predviđeno
vrijeme

Sadržaj

Informativno /Potrebna
saglasnost/Potrebno odobrenje
/Potrebno mišljenje članova
IPARD II odbora

Odgovornost

9.

11:45-
12:00

Prezentovanje Godišnjeg izvještaja o
implementaciji za 2018. godinu

Informativno

Enis Gjokaj, načelnik za monitoring i
evaluaciju

CRNA GORA
Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog
razvoja

UPRAVLJAČKO TIJELO

DIREKCIJA ZA KOORDINACIJU I ODNOSI SA JAVNOŠĆU

Verzija: 1.0

Strana 5 of 11

10.	12:00-12:15	Prezentovanje dijela članova IPARD II odbora za nadgledanje	Informativno	<ul style="list-style-type: none">• Monteorganika• Udruženje proizvođača biljaka u zaštićenom prostoru
11.	12:15:12:30	AOB	Informativno	
12.	12:30-12:45	Prijedlozi za datum i Agendu za naredni sastanak	Informativno	

III. Ishod sastanka IPARD II odbora za nadgledanje

U skladu sa tačkom 1 Agende: Otvaranje sastanka; Usvajanje Agende i ček lista članova/predstavnika

- Đuro Žugić, državni sekretar Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja i predsjedavajući IPARD II Odbora za nadgledanje otvorio je sastanak i prezentovao Agendu.

Odluka broj 1

- Agenda je usvojena.
- Svih 19 članova sa pravom glasa, glasalo je za.

U skladu sa tačkom 2 Agende: Kratki uvod od strane Evropske komisije (DG AGRI), Liam Breslin, šef pretpriprustupne jedinice Generalnog direktorata za poljoprivredu i ruralni razvoj

Pregled glavnih zaključaka diskusije:

- Liam Breslin, šef pretpriprustupne jedinice Generalnog direktorata za poljoprivredu i ruralni razvoj pohvalio je i prepoznao dosadašnje napore Crne Gore u implementaciji IPARD programa i istakao da pored toga što je uloženi veliki rad u akreditaciji dvije mjere za investicije u primarnu proizvodnju i preradu, potrebno je da usmjerimo pažnju na novu mjeru za dodjelu podrške - diverzifikacija, kroz koju će proizvođači moći da ostvare podršku za preradu na gazdinstvu, ruralni turizam i razvijanje zanata. Kazao je da je zajednički cilj da realizujemo što veći broj investicija i iskoristimo dostupna sredstva. Takođe, da je značajno dosadašnje iskustvo u implementaciji Programa, da su vidljivi rezultati kod samih poljoprivrednih proizvođača ali da već ulazimo u fazu kada moramo planirati sljedeći IPARD.

U skladu sa tačkom 3 Agende: Usvajanje Zapisnika sa prethodnog sastanka IPARD II odbora za nadgledanje (prilog Agende) i izvještaj o praćenju odluka donešenih na prethodnom sastanku IPARD II odbora za nadgledanje

- Đuro Žugić, državni sekretar Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja

Zapisnik je u predviđenom roku poslat svim članovima IPARD II odbora za nadgledanje. Svi komentari uvršteni su u predmetni zapisnik.

Odluka broj 2

- Zapisnik sa prethodnog sastanka IPARD II odbora za nadgledanje je usvojen.
- Svih 19 članova sa pravom glasa, glasalo je za.

- Darko Konjević, v.d. generalni direktor Direktorata za ruralni razvoj, kazao je prisustnima da se nisu desile izmjene IPARD II programa za Mjeru 1 i Mjeru 3, jer je plan da se izmjene uvedu do sledeće sjednice odnosno nakon iskustva sprovođenja Javnih poziva, što se može odraziti i na promjene za Mjeru 7, čija akreditacija je u toku.

- **Dick Van Dijk, EU, Komentar:** Interesovao se za ažuriranje informacije o „odluci broj 4“ zapisnika sa sastanka IPARD II Odbora za nadgledanje od 6. februara 2019. Da li se radna grupa sastala i kakav je bio rezultat? Slično ažuriranje informacije zatraženo je i o sastanku između poljoprivrednih udruženja sa sjevera Crne Gore i Investiciono-razvojnog fonda (IRF). Da li je sastanak organizovan i šta je bio ishod?
- **Darko Konjević, v.d. generalni direktor Direktorata za ruralni razvoj, Odgovor:** Kada se budu radile izmjene IPARD II programa radna grupa će se sresti i pozvao je druge da daju odgovor na drugo pitanje.
- **Milko Živković, predsjednik, Unija stočara sjevera Crne Gore, Komentar:** obavijestio je prisutne da je sastanak koji je bio inicijativa Unije stočara na prošloj sjednici održan u Bijelom Polju sa predstavnicima IRF, ali da se ne može pohvaliti produktivnošću, jer isti nije prouzrokovao konkretan dogovor. Izrazio je želju da u nekom budućem periodu dođe do novih rješenja kojim će sredstva biti lakše dostupna poljoprivrednim proizvođačima. Istakao je da očekuje od Vlade Crne Gore, konkretno Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja da pronađu rješenje ili eventualno oforme Garantni fond po uzoru na zemlje u Regionu koji bi bio namijenjen isključivo poljoprivrednim proizvođačima.
- **Spasoje Vujošević, koordinator službe za kredite i garancije, IRF, Odgovor:** Sastanak je održan sa tri poljoprivredna proizvođača, gdje su razmijenjene neke teze i od predstavnika Unije je traženo da dostave Zahtjev, što nije učinjeno. IRF ima kreditne linije koje su namijenjene za podršku isključivo poljoprivrednim proizvođačima i do sad imaju 82 zahtjeva za podršku kroz Mjeru 1, od čega su odobrili 72 zahtjeva a preostalih 10 je u proceduri zbog dopune dokumentacije.
- **Nemanja Katnić, državni sekretar Ministarstva finansija, Komentar:** Moram istaći da je Vlada Crne Gore prepoznala potrebe poljoprivrednih proizvođača i da su uvedene određene reforme i niz aktivnosti u cilju kreiranja posebnih kreditnih linija i bolje informisanosti samih proizvođača. U planu je da se ove godine na nivou budžeta odvoje veća sredstva u cilju otklanjanja ovog problema i kako bi sredstva bila lakše dostupna poljoprivrednim proizvođačima, pogotovo onim koji prvi put ostvaruju pravo na podršku.
- **Đuro Žugić, državni sekretar Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, Komentar:** naglasio je da postoji stalna komunikacija i da se konstantno teži pronalaženju novih modela koji će omogućiti poljoprivrednim proizvođačima da lakše prikupe potrebnu dokumentaciju. Konkretno, na jednoj od sjednica Vlade, zadužene su sve institucije koje su uključene u sprovođenje IPARD Programa, da prioritet prilikom izdavanja i obrađivanja dokumentacije daju potencijalnim aplikantima za IPARD.

U skladu sa tačkom 4 Agende: Status implementacije IPARD II programa

- **Darko Konjević, v.d. generalni direktor Direktorata za ruralni razvoj, Akreditovali smo dvije mjere, Mjera 1 i Mjera 3. Više informacija o sprovođenju poziva za Mjere 1 i 3, koje su akreditovane čućemo u izlaganju u narednoj tački. Broj ugovorenih projekata za obje mjere 245. Poslali smo akreditacioni paket za Mjeru 7. Očekujemo prve informacije za spremnost tog paketa do kraja godine dok tokom 2020. godine očekujemo objavu Javnog poziva za tu mjeru.. Pripremaćemo izmjene IPARD Programa za Mjeru 1 i 3, a za mjeru 7 zavisi od izvještaja revizora. Ne očekujemo bitnije promjene samo otklanjenja nekih uskih grla. Imali smo npr. nejasnoću sa traktorima,**

odnosno sa Sertifikatom o homologaciji. Do sad je odobreno preko 50 sertifikata. I već sada znamo da će u tom pogledu sledeći Javni poziv biti strožiji jer će se primjenjivati Standard EURO 5 u dijelu izduvnih gSOVA. Sada nas očekuju novi Javni pozivi za Mjere 1 i 3, rad na IPARD Programu, izmjena postojećeg, kao i rad na novom IPARD Programu, nova Strategija razvoja poljoprivrede i ruralnih područja.

- **Milko Živković, predsjednik, Unija stočara sjevera Crne Gore, Pitanje:** Da li je neophodno u ovom momentu zahtijevati ovaj sertifikat, koji značajno utiče na povećanje troškova poljoprivrednih proizvođača?
- **Dick Van Dijk, EU, Odgovor:** Razumijem Vaše zahtjeve, ali morate biti svjesni da su to standardi EU i da na kraju svake investicije morate ispunjavati propisane standarde.
- **Darko Konjević, v.d. generalni direktor Direktorata za ruralni razvoj, Komentar:** Od ukupnog iznosa dodijeljenih EU sredstava za Mjeru 1, najviše 20% može biti utrošeno na traktore s tim da se mora poštovati zakonodavstvo EU u pogledu zaštite životne sredine, posebno u pogledu ograničenja emisije štetnih gasova. Zbog toga je neophodno da svi traktori budu opremljeni motorima sa standardima emisije izduvnih gasova III A i III B za tekući javni poziv dok je za novi poziv standard V.
- **Vukota Stanišić, načelnik Odjeljenja za savjetodavne poslove u oblasti biljne proizvodnje, Komentar:** Mislim da treba unaprijediti Mjeru 1. Ne vidim problem što smo uveli ovaj sertifikat, problem je što nismo znali o čemu se tačno radi i izgubili smo dosta vremena i usporili cijelu proceduru, obzirom da je ovaj proces inače spor. Mislim da treba ublažiti kriterijume investicija i da treba dati mogućnost da i početnici apliciraju, što bi rezultiralo i većim brojem aplikacija, a onda bi imali više novih višegodišnjih zasada i plastenika, povećale bi se ukupne površine što bi rezultiralo zadovoljnim poljoprivrednim proizvođačima.
- **Liam Breslin, šef pretpristupne jedinice Generalnog direktorata za poljoprivredu i ruralni razvoj, Komentar:** Moramo gledati na ono što jeste glavni koncept Evropske Unije, a to je zaštita životne sredine. Znamo da je emisija izduvnih gasova smanjena poštovanjem ovog sertifikata i to je jedno od glavnih načela koja moramo poštovati, i za sledeći javni poziv bićete uveliko spremni.
- **Željko Macanović, predsjednik Udruženja „Zdravo zrno“, Komentar:** Izrazio je zadovoljstvo uvođenjem ovog standarda, međutim naglasio je da je ovo veliki problem za finansije većine poljoprivrednih proizvođača. Traktori koji ispunjavaju ove standarde su dosta skuplji i koštaju skoro 50.000 eura. Traktori koje su poljoprivredni proizvođači nabavljali su u Crnoj Gori koštali jeftinije nego na sajmu u Novom Sadu.

Pregled glavnih zaključaka diskusije:

- **Blagota Radulović, v.d. generalni direktor Direktorata za plaćanja**, podsjetio je prisutne da su do sada tri javna poziva objavljena, jedan je u toku i aplikacije se mogu podnositi do 20. decembra. Za Mjeru 1 – Investicije u primarnu proizvodnju primljeno je ukupno 389 aplikacija, ugovoreno je 245, dok je zahtjev za isplatu podnijelo 6 aplikacija od kojih su 4 isplaćena. Za Mjeru 3 - Investicije u preradu, pristiglo je ukupno 45 aplikacija, od kojih je 20 ugovoreno, dok su 4 aplikanta podnijela zahtjev za isplatu. Procedure jesu dosta zahtjevne, te je iz tog razloga potrebno i više vremena kako bi se pojedine aktivnosti realizovale.
- **Milko Živković, predsjednik, Unija stočara sjevera Crne Gore, Komentar:** istakao je značaj današnjeg poljoprivrednika i njegove uloge u cjelokupnom društvu. Smatra da je potrebno pojednostaviti procedure ili makar uticati na dugotrajni vremenski period koji je potreban za prikupljanje dokumentacije. Ukoliko je moguće trebala bi veća angažovanost savjetodavnih, odnosno opštinskih službi, koji bi dospjeli do svakog proizvođača koji se nalazi i u selu u najudaljenijim sjevernim Opštinama. Predlažem da se formira novi model ili komisija koja će biti početni filter, ili prvi stepen koji će u startu odabrati potencijalne aplikante i da tek onda pribavljaju ostalu dokumentaciju.
- **Đuro Žugić, državni sekretar Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, Predsjedavajući, Odgovor:** Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja ulaže ogromne napore kako bi pravovremeno informisalo sve poljoprivredne proizvođače i pored postojećih 6 Agrobiznis centara, u planu otvaranje sedmog Agrobiznis centra kao i Kuće poljoprivrede u Bijelom Polju, gdje će na jednom mjestu biti zaposleni Direktorata za plaćanje i savjetodavnih službi, te će poljoprivredni proizvođači sa sjevera na brži i lakši način moći da dođu do svih potrebnih informacija.

U skladu sa tačkom 8 Agende: Informacija o komunikacionim aktivnostima povezanim sa Planom vidljivosti i komunikacionih aktivnosti za IPARD II program za period od prethodnog sastanka (6. februar 2019. godine), Usvajanje Godišnje liste aktivnosti 2019. - Plan vidljivosti i komunikacionih aktivnosti za IPARD II program

Pregled glavnih zaključaka diskusije:

- **Ana Čabarkapa, savjetnica za koordinaciju i odnose sa javnošću ruralnog razvoja**, prezentovala je Godišnju listu aktivnosti za 2020. godinu, naglašavajući da su aktivnosti ostale gotovo iste kao u Godišnjoj listi aktivnosti za 2019. godinu, s tim što je aktivnostima obuhvaćena i mjera 7, za koju se objavljivanje prvog javnog poziva očekuje u 2020. godini. Ukazala je na promociju IPARD-a u 2019. godini koja je najvećim dijelom bila usmjerena u promociju rezultata objavljenih javnih poziva. Posebno je istakla novitete koji su uvedeni na IPARD internet stranici: otvorena je i postavljena zasebna email adresa ipard.info@mpr.gov.me, postavljen je Plan objave IPARD javnih poziva, kao i zaseban dio na kome su postavljene Uspješne IPARD priče.

CRNA GORA
Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog
razvoja

DIREKCIJA ZA KOORDINACIJU I ODNOS SA JAVNOŠĆU

UPRAVLJAČKO TIJELO

Verzija: 1.0

Strana 10 of 11

Odluka broj 3

- Godišnja lista aktivnosti 2020. - Plan vidljivosti i komunikacionih aktivnosti za IPARD II program je usvojena.
- Svih 19 članova sa pravom glasa, glasalo je za.

U skladu sa tačkom 9 Agende: Prezentovanje Godišnjeg izvještaja o implementaciji za 2018. godinu

- **Enis Gjokaj, načelnik za monitoring i evaluaciju**, naglasio je da je Izvještaj već usvojen od strane Odbora, i u okviru prezentacije naglasio najvažnije stvari iz Izvještaja

U skladu sa tačkom 10 Agende: Prezentovanje dijela članova IPARD II odbora za nadgledanje

- **Jovan Nikolić, „Monteorganica“ doo**, Monteorganica je akreditovano sertifikaciono tijelo za vršenje kontrole i sertifikacije u organskoj poljoprivredi prema zahtjevima standarda MEST EN 45011.2004 – SERTIFIKAT O AKREDITACIJI ATCG – 0021, izdat od strane AKREDITACIONOG TIJELA CRNE GORE.
- **Liam Breslin, šef pretpristupne jedinice Generalnog direktorata za poljoprivredu i ruralni razvoj**, *Pitanje:* Koji je po Vama najrazvijeniji sektori organske proizvodnje u Crnoj Gori? Da li možete da nam date primjere nekih od proizvoda koji su zaštićeni oznakom kvaliteta?
- **Jovan Nikolić, „Monteorganica“ doo**, Odgovor: Konkretno je razvijenija biljna proizvodnja i to najviše proizvodnja organskih jabuka, šljiva, kruški i proizvodnja organskog meda. Crna Gora do sada je zaštila geografskom oznakom i oznakom porijekla : “Kolašinski lisnati sir”, „Njeguški pršut“ , „Pljevaljski sir“, „Crnogorski goveđi pršut“, „Crnogorska stelja“ „Crnogorski pršut“ i „Durmitorski skorup“. Ima prostora da budemo još prepoznati po proizvodnji meda, maslinovog ulja i dr.
- **Dejan Jovović, Udruženje biljaka u zaštićenom prostoru**, Imamo zasnovanu poljoprivrednu proizvodnju na 17 hiljada metara kvadratnih plastenika i 18ha otvorenih zasada, uz pomoć porodice, godišnje proizvedemo više od milion kilograma povrća. Udruženje smo prvi put osnovali 1997.godine, Agrokooperativa kao novo udruženje u skladu sa EU standardima osnovana je 2018. godine i broji 120 članova. Napominjem da nam je bilo značajno korišćenje sredstava koje kroz razne vidove podrške dodjeljuje Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, kao i studijske posjete van zemlje koje su bile organizovane.

Odluka broj 4

- Na sledećem sastanku predstaviće se Privredna komora Crne Gore i Biotehnički fakultet.
- Svih 19 članova sa pravom glasa, glasalo je za.

U skladu sa tačkom 12 Agende: Prijedlozi za datum i Agendu za naredni sastanak

CRNA GORA
Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog
razvoja

DIREKCIJA ZA KOORDINACIJU I ODOSE SA JAVNOŠĆU

UPRAVLJAČKO TIJELO

Verzija: 1.0

Strana 11 of 11

Pregled glavnih zaključaka diskusije:

- **Đuro Žugić, državni sekretar Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, Predsjedavajući**
Predloženo je da sledeći sastanak bude organizovan krajem aprila, o čemu će članovi IPARD II odbora za nadgledanje blagovremeno i biti obaviješteni.

Potpisi:

PREDSJEDAVALJUĆI IPARD II odborom za nadgledanje:	ZA SEKRETARIJAT:
<i>G-din</i> ĐURO ŽUGIĆ	<i>G-din</i> DARKO KONJEVIĆ
<i>Zvanje:</i> državni sekretar Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja	<i>Zvanje:</i> v.d. generalni direktor Direktorata za ruralni razvoj, šef Upravljačkog tijela
<i>Potpis:</i> 	<i>Potpis:</i>
Datum: 15.01.2020.	Datum: 15.01.2020.

PRILOG: Lista učesnika